

СЕКЦІЯ VI. КРИМ: ІСТОРІЯ, КУЛЬТУРА, СУЧАСНІСТЬ

УДК 94 (477) «2014»

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-283-1-48>

Ананьїн О. В.

ORCID: 0000-0001-8757-1663

*кандидат технічних наук, старший науковий співробітник,
старший офіцер Головного центру супроводження програм розвитку
(Офіс реформ)*

*Державна прикордонна служба України
м. Київ, Україна*

АНАЛІЗ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ ОБСТАНОВКИ В КРИМУ НА ПОЧАТКУ РОСІЙСЬКОЇ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ У 2014 РОЦІ

Ключові слова: Автономна Республіка Крим, анексія, окупація, російська збройна агресія, «гібридна» війна, суспільно-політична обстановка.

Автономна Республіка Крим у 2014 р. стала першим об'єктом збройної агресії проти України, під час якої РФ використала методи гібридної війни. Як зазначив безпосередній свідок подій в Криму в лютому – березні 2014 р. М. Мамчак: «Російська агресія в Криму продемонструвала світу початок реалізації в Україні сценарію проведення нового типу сучасної війни. Серед зарубіжних військових аналітиків вона отримала назву «нелінійної війни» або непрямой війни, війни «чужими руками»... За раз стали застосовувати метод, коли в окремих містах і регіонах бажаної агресору території при попередній тривалій його тайній військовій і закамouflюваній під свободу слова і демократію, при інформаційно-фінансовій підтримці формують громадські протестні організації, тимчасові збройні коаліції сепаратистів, котрі з тим захоплюють органи місцевої влади, оголошують свою «незалежність» [1, с. 390].

Актуальність теми обумовлена необхідністю вивчення методів гібридної війни, які використав російський агресор в Криму. Більшість з них полягали в поєднаному застосуванні політичного тиску, дезінформації та сил спеціальних операцій на тлі ускладнення загальної соціально-політичної обстановки в Україні.

У сучасних історичних дослідженнях аналіз суспільно-політичної обстановки, що склалася у тих регіонах України, які піддалися збройній агресії у 2014 р., необхідний для формування чіткого розуміння природи

гібридної війни РФ проти України, аналізу її еволюції та узагальнення історичного досвіду протидії воєнним загрозам.

Отже, на початку російської збройної агресії у 2014 р. суспільно-політична обстановка в Криму складалася із таких основних подій:

захоплення підрозділами збройних сил РФ та місцевими колаборантами адміністративних будівель органів державної влади АР Крим, блокування військових об'єктів, перешкоджання діяльності правоохоронних органів;

блокування підрозділами збройних сил РФ транспортних мереж в АР Крим, важливих об'єктів критичної інфраструктури, телерадіокомпаній тощо;

проведення робіт з фортифікаційного обладнання позицій у районах, які контролювалися підрозділами збройних сил РФ;

нарошування РФ присутності кораблів чорноморського флоту у територіальному морі України, збільшення чисельності військового контингенту, демонстраційні дії з використанням бронетехніки та авіації;

інформаційна блокада АР Крим шляхом виведення з ладу інформаційно-телекомунікаційних мереж, відключення каналів українських телерадіокомпаній та встановлення контролю над місцевими ЗМІ, активна антиукраїнська пропагандистська діяльність російських ЗМІ;

проведення місцевими колаборантами незаконних протестних акцій, спеціально підготовлених та профінансованих спецслужбами РФ;

порушення збройними силами РФ, усупереч міжнародно-правовим зобов'язанням, порядку перетину державного кордону України через Керченську протоку;

порушення Угоди між Україною та РФ з питань перебування чорноморського флоту (не надавалася інформація про виходи – приходи кораблів, в тому числі з Балтійського та Північного флотів, порушувався порядок польотів авіації чорноморського флоту);

організація та проведення 16 березня 2014 р. спецслужбами РФ та місцевими колаборантами незаконного «референдуму» щодо статусу АР Крим, з послідуючою його російською анексією.

Наступні події всього 2014 р. продемонстрували, що анексія та послідуюча окупація території України АР Крим призвела до ескалації соціальної напруги у південно-східних областях України та розгортанню бойових дій на Донбасі.

Так у 2014 р. антиукраїнські злочинні дії російського державного керівництва продемонстрували передчасність утвердження зовнішньополітичного курсу України на укріплення та розвиток добросусідських відносин з РФ.

Як зазначив український журналіст Т. Березовець: «Перша у XXI сторіччі анексія поставила жирний хрест на сподіваннях, що росія

невдовзі стане частиною цивілізованого світу. Окупувавши Крим, Володимир Путін прирік свою країну й народ на період довгої політичної, економічної та технологічної стагнації. І що найгірше – на довгі десятиліття відштовхнув від своєї країни великий народ України. Цю зраду український народ пам'ятатиме завжди. Відрізавши від себе Україну та анексувавши Крим, Путін підсадив росію на голку реваншизму, який вимагатиме від нього нових агресивних кроків» [2, с. 367]. Саме ці агресивні кроки послідовно реалізувалися у всебічній підтримці антиукраїнського сепаратистського руху на Донбасі та у вигляді повномасштабного збройного вторгнення рф в Україну 24 лютого 2022 р.

Література:

1. Мамчак М. 2014. Анексія Криму. Анатомія «гібридної» війни. Севастополь, 2019. 439 с.
2. Березовець Т. Анексія: острів Крим: хроніки «гібридної війни». Київ: Брайт Букс, 2015. 391 с.

УДК 94:349.41(477.7)“18”

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-283-1-49>

Буцький П. Е.

ORCID: 0000-0003-2502-3076

аспірант кафедри історії та археології

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

м. Мелітополь, Запорізька область, Україна

НАДІЛЬНЕ ЗЕМЛЕВОЛОДІННЯ В ПІВДЕННІЙ УКРАЇНІ: ОСНОВНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ (ДРУГА ПОЛОВИНА 19 СТ.)

Ключові слова: землеволодіння, наділ, селяни, колоністи, десятина, повіт.

В процесі історичного розвитку аграрного сектору економіки України мало місце існування різних форм землеволодіння. Їх вивчення дозволяє не тільки краще зрозуміти історію конкретного регіону, але і виявити тенденції в розвитку земельних відносин.

Спираючись на широке коло джерел, науковці розкривають різні аспекти земельних відносин в Південній Україні. Проте, назріла необхідність комплексного дослідження проблеми саме надільного землеволодіння,